

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VALSTYBĖS PAREIGŪNŲ DARBO UŽMOKESČIO ĮSTATYMO NR. VIII-1904 2
STRAIPSNIO IR PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, jo tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos valstybės pareigūnų darbo užmokesčio įstatymas (toliau – VPDU įstatymas) nustato pareiginės algos koeficientus valstybės pareigūnams, tarp jų ir Lietuvos Respublikos Seimo pagal specialius įstatymus paskirtiems valstybinių (nuolatinių) komisijų ir tarybų pirmininkams, jų pavaduotojams, nariams (VPDU įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 18 punktas). Į šių institucijų sąrašą patenka Lietuvos Respublikos Seimui atskaitingos kultūros srities institucijos – Valstybinė kultūros paveldo komisija (toliau – VKPK) ir Etninės kultūros globos taryba (toliau – EKGt), įsteigtos atskirais įstatymais: VKPK pagal Lietuvos Respublikos valstybinės kultūros paveldo komisijos įstatymą yra Lietuvos Respublikos Seimo, Lietuvos Respublikos Prezidento ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės ekspertė ir patarėja valstybinės kultūros paveldo apsaugos politikos, jos įgyvendinimo, vertinimo ir tobulinimo klausimais, o EKGt pagal Lietuvos Respublikos etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymą yra ekspertinė įvairių etninės kultūros sričių atstovus sujungianti institucija, padedanti Lietuvos Respublikos Seimui ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei spręsti strateginius etninės kultūros valstybinės globos ir politikos bei nematerialaus kultūros paveldo apsaugos klausimus. Šios institucijos yra ne tik atitinkamos srities ekspertai, bet ir dalyvauja įgyvendinant siekius užtikrinti nacionalinį saugumą vidaus politikoje (per kultūros paveldo ir tautinės savimonės puoselėjimą) remiantis Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo įstatymo priedėliu „Nacionalinio saugumo pagrindai“. Atsižvelgiant į tai, VKPK ir EKGt pareigūnų darbas turi būti teisingai atlyginamas. VPDU įstatymo priede „Valstybės pareigūnų pareiginės algos koeficientai“ nurodyti vadovų koeficientai, kurie siekia nuo 2 iki 4 (arba nuo 3570,80 Eur iki 7141,60 Eur neatskaičius mokesčių), tačiau VKPK ir EKGt vadovams, jų pavaduotojams ir nariams taikomi tik mažiausi iš nurodytų koeficientų (21 punktas): vadovui koeficientas – 2, vadovo pavaduotojui – 1,9, nariui – 1,8, kai palyginimui Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinio direktoriaus pareiginės algos koeficientas yra 3,5.

Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad įstaigos vadovo darbo užmokesčio dydis yra pagrindinis atspirties taškas nustatant atlyginimus ir kitiems administracijos darbuotojams, tačiau maži VKPK ir EKGt vadovų atlyginimai neleidžia nustatyti darbuotojams didesnių pareiginės algos koeficientų (dėl to šių institucijų darbuotojų atlyginimai yra gerokai žemesni nei vidutinis kultūros darbuotojo atlyginimas), nors jų atliekamos funkcijos, darbo krūvis bei reikalavimai yra itin aukšti. Dėl didelio darbo krūvio, taikomos asmeninės atsakomybės, reikiamų atlikti funkcijų įvairovės ir palyginus nedidelių atlyginimų, taip pat dėl to, kad šios įstaigos neturi galimybės perspektyvoje didinti pareiginės algos, sunku surasti reikiamos srities specialistų, o tai ilgainiui gali neigiamai paveikti šių įstaigų darbą.

Teikiamu Lietuvos Respublikos valstybės pareigūnų darbo užmokesčio įstatymo Nr. VIII-1904 2 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo (toliau – Įstatymas) projektu siekiama padidinti VKPK ir EKGt pareigūnų darbo apmokėjimą, suvienodinant su kitų panašių komisijų pirmininkų, jų pavaduotojų ir narių darbo užmokesčiu. Iš valstybės ir savivaldybių biudžetų finansuojamų institucijų aukščiausiųjų valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo sąlygos turi būti grindžiamos vienodais kriterijais ir principais. Ši nuostata atitiktų teisinės valstybės principams, kaip nurodyta Lietuvos Konstitucinio Teismo 2001 m. liepos 12 d. nutarime.

Atsižvelgiant į šias aplinkybes, Įstatymo projektu siūloma įgyvendinti teisingo atlygio už darbą principą ir padidinti VKPK ir EKGt pareigūnų algos koeficientus: pirmininkui – iki 3,1, pirmininko pavaduotojui – iki 2,9 ir nariui – iki 2,8.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti asmenys) ir rengėjai

Įstatymo projekto iniciatorius – Seimo narys Kęstutis Vilkauskas. Pasiūlymus įstatymo pakeitimui pateikė Valstybinė kultūros paveldo komisija.

3. Kaip šiuo metu reguliuojami Įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Šiuo metu VKPK ir EKGTP pareigūnų pareiginės algos koeficientai numatyti VPDU įstatymo priedo 21 punkte: pirmininko koeficientas – 2,0, pirmininko pavaduotojo koeficientas – 1,9 ir narių koeficientas – 1,8.

4. Siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Įstatymo projektu siūloma padidinti pareiginės algos koeficientą VKPK ir EKGTP pareigūnams: pirmininkui – 3,1, pirmininko pavaduotojui – 2,9 ir nariams – 2,8. Tai leistų skirti šių institucijų valstybės pareigūnams teisingą ir lygiavertį darbo užmokesčio dydį, teisingai atlyginant už pavestų sudėtingų funkcijų, reikalaujančių aukščiausios kvalifikacijos, asmeninių ir dalykinių savybių, vykdymą.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta Neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Galima priimto įstatymo įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimtas įstatymas tiesioginės įtakos kriminogeninei situacijai neturės.

7. Galima priimto įstatymo įtaka verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymo projektas įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai neturės.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Keisti kitų įstatymų, priimti naujus ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

10. Įstatymo projekto atitiktis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimams, sąvokų ir terminų įvertinimas

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymo projekte nenumatoma keisti arba įvesti naujų terminų.

11. Įstatymo projekto atitiktis Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisei

Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir neprieštarauja Europos Sąjungos teisės aktams.

12. Įstatymui įgyvendinti reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, juos priimti turintys subjektai

Įstatymui įgyvendinti nereikės įgyvendinamųjų teisės aktų.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti

Priėmus Įstatymo projektą bus reikalingos papildomos lėšos formuojant darbo užmokesčio fondą:

1. VKPK pirmininko darbo užmokesčiui – 24,0 tūkst. Eur, pirmininko pavaduotojui – 2,0 tūkst. Eur, nariams – 19,0 tūkst. Eur (viso 45,0 tūkst. Eur).

2. EKGK pirmininko darbo užmokesčiui – 24,0 tūkst. Eur, pirmininko pavaduotojui – 2,0 tūkst. Eur, nariams – 30,0 tūkst. Eur (viso 56,0 tūkst. Eur).

14. Įstatymo projektą rengiant gautos specialistų vertinimai ir išvados

Specialistų vertinimų ir išvadų rengiant įstatymo projektą nebuvo gauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis
„valstybės pareigūnų darbo užmokestis“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.
